

Sångpostillan - Sjuttonde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2010-08-21
Senast uppdaterad 2016-09-11

Sjuttonde söndagen efter Trefaldighet Dagens bön:Låt oss be om nåden att i allt kunna tjäna Gud.
Tystnad.

Herre, vår Gud, du som är en tillflykt för dem som hoppas på dig –
lär oss att rätt bruka de jordiska gåvorna,
så att vi inte går miste om de eviga.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Dagens budskap:Rik inför GudPredikaren 5:9-15, 1 Tim 6:7-11, Lukas 12:13-21, Psalt 49:6-12
Läs gärna först dessa texter, lugnt och begründande. Gå sedan till predikan.

Dagens sång:Text: Psalt 62:2 Musik: Karin BrawVill du höra Bengt Pleijel predika, Anne Mette Pleijel Johnsson läsa text och Bodil Landgren sjunga? Klicka här!

Dagens predikan:

Inledning:

Temat idag är RIK INFÖR GUD. Bättre än att vara jorderik är att vara himmelrik, påstår denna söndags texter. Men det är ju ändå dumt med lite pengar. Men hur ska vi handskas med dem och se på våra sedelfyllda madrasser och aktieportföljer och van Gogh-tavlor och smycken och sånt? Hur skall vi se på detta att en del har alldeles för mycket pengar och andra alldeles för litet.

Det är inte helt fel att ha mycket pengar. Abraham var rik. Och den rike mannen i en av denna söndags texter (Lukas 16:19-31, 3:e årgången) var rik. ” De handskades bara lite olika med sina pengar. Frågan är om jag tjänar pengar eller om jag tjänar Gud. Vem är min Gud?

En kristen företagsledare sa: ”Det är underbart att vara miljonär”. Han själv levde mycket enkelt men använde sina pengar att hjälpa människor att bli RIKA INFÖR GUD.

Dagens sång skall idag gång på gång få påminna oss om att ha vår förankring i Gud. Hos honom får jag ro, när jag får ta emot rå och blir befriad från de makter som gömmer sig i våra madrasser och aktieportföljer. Bara hos Gud finner jag ro,

från honom kommer min räddning.

1. Den rikes överflöd ger honom ingen ro

säger Predikaren i dagens gammaltestamentliga text. Vi läser Predikaren 5:9-15.

Den som älskar pengar blir aldrig mätt på pengar, och den som älskar rikedom får aldrig nog. Även detta är tomhet. Ju större förmögenhet, desto fler som tär på den. Vilken glädje ger den ägaren annat än ögats glädje? God är arbetarens sömn, han må å eller mycket, men den rikes överflöd ger honom ingen ro att sova.

Jag har sett något ont och plågsamt under solen: hopsparad rikedom blir sin ägares olycka. Trots hans tunga arbete går rikedomens förlorad, och får han då en son har han inget att ge honom. Lika naken som han kom till världen går han åter bort: så som han kom, så skall han gå. Ingenting får han ta med sig på färden av allt vad han med möda har förvärvat. Ja, detta är något ont och plågsamt: sådan han kom får han gå härifrån. Vad har han för glädje av sin strävan efter vind? Predikaren suckar.

Vi hör många suckar i Predikarens bok. Redan i 1 kapitlet vers 2 slår han an tonen.

Fåfångligheters fåfånglighet, utropade vi med honom under förra millenniet (bibel 1917).

Förgånglighet och åter förgånglighet, sa vi när vi fick Folkbibeln.

Tomhet, idel tomhet lär oss Bibel 2000 att sucka fram.

(Folkbibeln säger i en fotnot: Grundtextens ord betyder ”vindfläkt” och anger därmed något förgängligt, flyktigt, fåfångligt).Pengar ger föga lycka,

säger Predikaren och delar nog med sig av sin erfarenhet.

Den som älskar pengar blir aldrig mätt på pengar.
Han får aldrig nog.
Hopsparat rikedom blir sin ägares olycka. Pengar ger sömnproblem:

Den rikes överflöd ger honom ingen ro att sova.

Den som skriver detta kallas Predikaren. I bokens första vers sägs han vara son till David och kung i Jerusalem. Man har antagit att det syftar på kung Salomo. Salomo var rik.

Ett år deklarerade han inkomst på 666 talenter guld (1 Kung 10:14). En talent guld vägde 30 kg och motsvarade 6000 denarer. En denar var en arbetares dagslön. Hur mycket är guldvärdet idag? Räkna ut, den som kan, vad 666 talenter guld skulle innebära i dagens penningvärde. Multimiljardär! Också på den tiden gick nog börsvärdet både upp och ner. Tomhet, idel tomhet suckade kungen tungt och han hade nog erfarenhet av att tomhet verkligen kan vara tung. Salomo var vis.

1 Kung 10 berättar om hans vishet. Den vackra drottningen av Saba beundrade hans vishet. Men Salomo var inte alltid så vis. Ibland var han riktigt korkad. 1 Kung 11 berättar om att han tog sig 700 hustrur och 300 bihustrur. Dessa kvinnor förledde honom att dyrka andra gudar. Människor blev nog upprörda. Massmedia rapporterade. Också Gud blev vred (1 Kung 11:9). Ja, han gjorde det som var ont i Herrens ögon (1 Kung 11:6). Visheten ramlade in bara på Salomo. Den föddes fram under många misslyckanden och många provningar.

Man kan se äktenskapet som en helgelseprovning. Två underbara men själviska människor skall dela livet med varandra. Det blir anledning till många slitningar och slipningar och smärtor och tårar. Men vad händer med en karl som har tusen hustrur. Arma karl! Och arma kvinnor!

Är det den prövade gamle kung Salomo som talar i Predikaren? I sista versen kommer en sammanfattning av hans vishet: Frukta Gud och håll hans bud. Det gäller alla människor. Ja, för varje gärning skall Gud kräva räknenskap (Pred 12:13-14). Vi har ansvar för våra liv inför Gud.

Ja, pengar ger sömnproblem: den rikes överflöd ger honom ingen ro att sova.

Bara hos Gud finner jag ro. Han är den ende som kan rädda mig ur fångenskapen i fåfänglighetens fåfänglighet. Vi sjunger: Bara hos Gud finner jag ro,

från honom kommer min räddning.

2. Paulus inbjuder oss att gå med i ett ANNORLUNDALIV.

Vi läser Paulus brev till Timotheos - 1 Tim 6:7-11.

Tomhänta kom vi till världen och tomhänta skall vi gå ur den. Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda. De som vill bli rika låter sig snärjas av frestelsen och faller offer för alla de dåraktiga och skadliga begär som störtar människorna i fördärv och undergång. (Så det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud. se evangelitexten.) Kärleken till pengar är roten till all ont; genom den har många förts bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.

Men du som tillhör Gud, håll dig borta från sådant.
(Med vers 11 a slutar dagens epistel enligt psalmboken. Men vi lyssnar också till vers 11 b):
Sträva efter rättfärdighet, gudsfruktan, tro, kärlek, uthållighet och ödmjukhet. Sug i pengar.

Ja, det finns ett sug i pengar. Vill du bli miljonär? Tänk om Postkodlotteriet kunde ge mig några miljoner. Eller jag fick ett litet nobelpris. Det skulle förstärka hushållskassan gott.

Tomhänta kom vi till världen och tomhänta skall vi gå ur den. Men mellan födelse och död fick en del erfarenhet både av bonusmiljoner och finanskriser och frestelser och begär och fördärv och undergång och mycket lidande. Den käre Paulus hopar på de mörka olycksorden. Och så ger han detta råd: Men du som tillhör Gud, håll dig borta från sådant. Pengar kan bli problem både för ägaren och för arvingarna. Det någon lämnade efter sig fick kanske de snällaste syskon att bli bittra fiender och fångade i gräns och arvstivister. Och mitt i allt detta säger Paulus det som ingen annan vågar säga: Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda. Jag är nöjd!

Smaka på det ordet. Jag är nöjd! Säg det tyst bara för dig själv. Säg det sedan halvhögt så att någon hör det. Det var kanske lämpligt sedan du sa så. Men när du säger så, blir du medlem i den sällsynta klubb i mänskligheten som kallas original.

I filipperbrevet 4:11ff (folkbibeln) säger Paulus ännu tydligare: Jag har lärt mig att vara nöjd med det jag har. Jag kan leva enkelt och jag kan leva i överflöd & hellip; jag kan vara mätt och jag kan vara hungrig, leva i överflöd och lida brist.
ANNORLUNDALIV!

Vill du veta hur Paulus kunde säga så? Han berättar för dig denna hemlighet efter ”nöjd-deklarationen”, Fil 4:13: ALLT FÖRMÅR JAG I HONOM SOM GER MIG KRAFT.

Vi som vill tillhöra Gud, vår käre himmelske Fader, säger NEJ till det onda. Vi hittar då ett spännande ”annorlundaliv”. Vi upptäcker vad som finns I HONOM som ger mig kraft. Vi går med i motrörelsen mot det ytliga sättet att leva och går på upptäcktsfärd i de orden: rättfärdighet, gudsfruktan, tro, kärlek, uthållighet och ödmjukhet. Annorlundalivet har stora rikedomar, som väntar på oss. Bara hos Gud finner jag ro,

från honom kommer min räddning.

3. En människas liv beror inte av överflöd på ägodelar,

säger Jesus i dagens evangelium: Lukas 12:13-21

Någon i hopen sade till Jesus: ”Mästare, säg åt min bror att dela arvet med mig.” Han svarade: ”Vem har satt mig till att döma eller skifta mellan er?” Och han sade till dem: ”Akta er för allt habegär. En människas liv beror inte av överflöd på ägodelar.”

Sedan gav han dem en liknelse: ”En rik man hade fått god skörd på sina jordar. Han tänkte för sig själv: ’Vad skall jag göra? Jag har inte plats för hela skörden.’ Han sade: ’Så här skall jag göra. Jag river mina lador och bygger större så att jag får rum med säden och allt annat jag äger. Sedan kan jag säga till mig själv: Nu min vän är du väl försörjd för må framåt. Du kan vila ut. Ät, drick och roa dig.’ Men Gud sade till honom: ’Din dåre, i natt skall ditt liv tas ifrån dig, och allt du har lagt på hög, vem skall få det?’ Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud.” JESUS bland HAGALNA.

Ja, till vår värld kommer nu Jesus. När han nu vandrar fram genom de första tolv verserna i Lukas 12 möter han oss och många andra människor. De var i tiotusentals, säger vers 1 (enligt Folkbibeln. Bibel 2000 fick det bara till tusental). En del är fina och goda som du och jag (?), andra är hycklare, som ljuger och fifflar i mörkret, stygga människor, som vill döda andras livsmod och trampar på allt som är heligt och gör det jobbigt för många.

Så dyker det upp en man som verkar upprörd över någonting (v 13 ff). Han och hans bror har råkat i luven på varandra. Det gäller arvet. Den upprörde mannen söker upp Jesus. Han söker inte upp en advokat för att lösa tvisten. (Det vore nog för dyrt. Jesus ger ju gratis-service. Av nåd). Men Jesus ställer inte upp på detta. Jesus ser att nöden är ännu djupare än ett familjegräl och en arvstvist. ”Akta er för allt habegär. En människas liv beror inte av överflöd på ägodelar.” Jesus vill hjälpa oss på djupet. Han har inget intresse av att vi som korkar skall flyta ovanpå.

Rikedomen kallas i bibeln mammon. Det gömmer sig en makt i den. En demon, som kan göra oss galna. HA-GALNA! Längtan att vilja ha är ofta längtan efter att få va. Har jag mycket pengar är jag någonting. Och folk är ju så dumma att de (vi?) bugar sig för den som har mycket pengar. RIK men dock FATTIGSå berättar Jesus om den rike bonden. Eller skall vi kalla honom godsägare. En företagsledare som det gått bra för. Goda skördar. Skickliga aktieklipp. Han måste bygga nytt för att få rum med sina rikedomar. Det hade varit stress och jäkt och sömnlösa nätter. Familjelivet har nog knakat en del. Barnen har inte sett av sin pappa så mycket. Den vackra hustrun känner sig ensam. Doktorn hör på hjärtat och rekommenderar honom att ta det lugnt ett tag. Han fyller kontokortet och beslutar att åka till Mallåkra och Kanarieholmarna.

Gud har försökt komma till tals med honom gång på gång. Men han har inte velat lyssna. Men en natt hör han tydligt att Gud talar. Du dåre! har Gud sagt.

Plötsligt tar allt slut.

Och mannen som låg i arvstvist med sin bror hörde det: Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud. Och vi hör det. Från gudstjänsten, där vi hör detta, går vi hem och stavar på de orden RIK INFÖR GUD – RIK INFÖR GUD – RIK INFÖR GUD.

Den rike Salomo gjorde vad ont var i Herrens ögon (1 Kung 11:6). Han använde tydligen rikedomarna för egen njutning och egen vinning. Och vi lyssnar på nytt till vad Paulus skriver i dagens epistel. De som vill bli rika låter sig snärjas av frestelsen och faller offer för alla de dåraktiga och skadliga begär som störtar människorna i fördärv och undergång. RIK INFÖR GUD.

Hur blir man det? Så säger Herren:

Jag skall ge dig bortglömda rikedomar (Jes 45:3, Bibel 1917). I Bibel 2000 är de gömda.

De bortglömda rikedomarna gömmer sig på de mesta oväntade platser.

I ett litet ordfrö – när det tas emot, vattnas med bön, exploderar rikedomarna.

Dessa ord som jag idag ger dig skall du lägga på ditt hjärta (5 Mos 6:6). Från hjärtat går de in i blodomloppet och påverkar händer, fötter, fingrar och tår, ögon, tankar …

Dröj inför dessa ord som du fått idag:

Akta er för allt habegär. En människas liv beror inte av överflöd på ägodelar (Luk 12:15).
Sträva efter rättfärdighet, gudsfruktan, tro, kärlek, uthållighet och ödmjukhet (1 Tim 6:11b).
Bara hos Gud finner jag ro, från honom kommer min räddning (Psalt 62:2).

När du upptäckt de bortglömda och gömda rikedomarna utropar du med Paulus (Rom 11:33):

VILKET DJUP AV RIKEDOM, VISHET OCH KUNSKAP HOS GUD! Bara hos Gud finner jag ro,
från honom kommer min räddning.

Du Ordbrukare Tjuv och tjuv det skall du heta för du stal … Sjunde budet säger så.
Hur ska vi tampas med den makt som heter mammon. Hur blir man fri?
Vi behöver gå i förvaltarskola, där vi lär oss att bli fågelskådare och blomsterälskare och byta samtalspartner.

Fördjupningskurs i bud 7 finns på nyfikenhetsvandring nr 73.
Tryck här så hamnar du där.